

samme Contractsfrihed Sted i Rjøbstad som i Landcommunerne.

Hvad nu Enkeltheberne i Lovforslaget angaaer, da vil jeg i Overensstemmelse med det nu Udviklede til 2den Behandling stille Forslag om, at den første og anden Sætning af § 4 om Lærereindernes Antal og Løn skal gaae ud. Men dersom det ikke skulde finde det høie Things Bifald, at disse to Sætninger af § 4 falde bort, saa maa jeg bemærke, at der i den anden Sætning staaer, at kun $\frac{1}{3}$ af de høist Lønnede Poster kan besættes med Lærereinder. For mig er det nemlig noget utheldigt, hvad der er meent hermed. Efter Ordnes ligefremme Fortolkning maa der altsaa kun ansættes $\frac{1}{3}$ Lærereinder ialt imod de høist Lønnede Læreres Antal. Men dette kan ikke rigtigt passe med Forholdene, som de have udviklet sig. I Dønsen er der saaledes f. Ex. nu ansat 10 Lærere paa høist Gage; altsaa skulde der kun kunne ansættes 3 Lærereinder der, men der er, som før nævnt, ansat 4 ved Underviisningen, og der er givet Tilladelse til at ansætte een til, hvilket altsaa bliver 5 og følgerigt overfrider det omtalte Tal. Dersom Bestemmelsen derimod kan fortolkes saaledes, at kun $\frac{1}{3}$ af de høist gagerede og $\frac{1}{3}$ af de lavest gagerede Poster maae besættes med Lærereinder, saa faae vi ialt for Dønsen 6, men saa ere Udtrykkene rigtignok meget uheldige. Jeg maa med Hensyn til hele denne Sag bemærke, at Loven af 8de Marts 1856 vel bestemmer, hvilken Løn Lærerne skulde have, men ikke paa nogen Maade bestemmer deres Antal, og jeg troer, at man ogsaa roligt kan overlade til Rjøbstadcommunalbestyrelserne at ansætte saamange Lærereinder, som de finde fornødent, saameget mere som det i Lovforslagets § 1 er bestemt, at saavel Communalbestyrelsen som Skolecommissionen skulde være enige derom, og at Skoledirectionen derhos skal billige det. Jeg troer, at der derved er stiftet al fornøden Garanti for, at der ikke vil blive ansat flere Lærereinder, end der kan være passende efter det Antal Lærere, der skal være. I Lovforslagets § 5 staaer der: „Foransførte Bestemmelser gjælde dog ikke for saabanne Lærereinder, der antages til alene at meddele Underviisning i Haandgjerning“. Man har derved studt en

heel Klasse af Lærereinder, som tilvisse har en ligesaa nyttig, gavnlig og omfattende Virksomhed som de Lærereinder, der meddele Underviisning i andre Gjenstande, aldeles udenfor Lovforslagets Omraade. Det forekommer mig, at der, naar en Lærereinde troligt har opfyldt sit Kald i en Række af Aar, selv om det kun har været ved at undervise i Haandgjerningsarbejde, da er al mulig Anledning til, at hun ogsaa med Hensyn til Alderstillæg og Pensionsbestemmelse kommer ind under dette Lovforslags Omraade. Det vil kun kunne gjøre ringe Forandring i de Afgifter, der vilde være forbundne med Lovforslaget, og jeg finder, at man, da det kun er enkelte Personer, der vilde kunne nyde Godt deraf, meget gjerne kan tage disse med, naar man overhovedet vil ansætte faste Lærereinder. Jeg skal saaledes herved bebude, at jeg til 2den Behandling vil stille det Forslag, at de to første Sætninger af § 4 skulde gaae ud, saa at de samme Bestemmelser komme til at gjælde for Rjøbstad og Land i dette Forhold, og dernæst det Forslag, at hele § 5 skal falde bort, saaledes at ogsaa Alle de, der undervise i Haandgjerningsarbejde, komme ind under Lovforslagets Omraade.

Forchhammer: Jeg antager, at man i det Hele taget nok vil kunne gaae ind paa dette Lovforslag i den Form, hvori det er kommet fra det andet Thing, uagtet jeg ganske vist vil give den ærede sidste Taler Ret i, at der, særlig hvad Gageringsforholdene angaaer, kunde være Grund til at stille Endringsforslag til anden Behandling. Men i det Hele taget troer jeg, at Lovforslaget, som det foreligger, ikke vil kunne give Anledning til nogen overordentlig vidtløftig Forhandling, og endnu mindre at der vil være Anledning til at foretage nogen gennemgribende Forandring i det. De Forandringer, som ere foretagne i det andet Thing under Lovudkastets Vandring gennem de tre Behandlinger, gaae væsentlig ud paa, at endeel indskrænkende Bestemmelser, som fandtes i det oprindelige Udcast, ere bortkastede. Til disse indskrænkende Bestemmelser hører navnlig den, at Lærereinder kun skulde kunne benyttes til Pigebørnenes Underviisning, hvorimod det er gjort gjældende under Behandlingen, at de lige-